Hållbar kollektivtrafik

Regionens enskilt största möjlighet att direkt påverka utsläppen är genom att erbjuda en attraktiv och konkurrenskraftig kollektivtrafik för invånarna i Stockholmsregionen. Oavsett var man bor i Region Stockholm ska kollektivtrafiken vara tillgänglig. Det innebär att det måste vara både ekonomiskt och tidsmässigt effektivt att välja kollektivtrafiken, men också att kapaciteten är god och att nya bostäder och stadsdelar knyts samman med det befintliga kollektivtrafiknätet genom fler busslinjer, nya spårvägar och bättre framkomlighet för gående och cyklister.

- Planera samhället med kollektivtrafiken som grundpelare.
- All kollektivtrafik ska vara fossilfri och elektrifieringen måste påskyndas
- Öka kapaciteten i hela kollektivtrafiksystemet och verka för effektiva transportvägar i hela länet.
- Använd taken på exempelvis depåer, busskurer och stationsmiljöer för att installera solceller.
- Underlätta övergången till fossilfria bränslen i **sjötrafiken** genom att erbjuda testbäddar för pilotprojekt.

En växande region med hållbar kollektivtrafik

Region Stockholm ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion, och för att nå det målet krävs en hållbar kollektivtrafik. Fram till år 2060 förväntas befolkningen i Stockholms län öka kraftigt, från dagens cirka 2,5 miljoner invånare till 3,3 miljoner (RUFS 2060). Det ställer krav på att kollektivtrafiken byggs ut och att kollektivtrafiken är konkurrenskraftig mot bilen. Region Stockholm har som mål att kollektivtrafiken ska stå för 65% av de motoriserade resorna 2035 (Regionalt trafikförsörjningsprogram). Dagens kollektivtrafikandel behöver öka för att nå målet och kollektivtrafiken måste underhållas, förbättras och byggas ut.

Men att fler reser med kollektivtrafiken räcker inte. För att uppnå en miljömässigt hållbar kollektivtrafik måste såväl fordonsflottan bli fossiloberoende samt fastigheter bidra till en grönare och mer effektiv energianvändning. Det finns exempelvis en stor potential i att använda taken på depåer, busskurer och stationsmiljöer för att installera solceller som i sin tur kan försörja elfordon med ström.

Elektrifiering av kollektivtrafiken

Elektrifieringen är en central del i omställningen mot en mer miljövänlig och hållbar kollektivtrafik. Även om SL:s bussar idag drivs av förnybara drivmedel och i stort sett är fossilfria, ser Liberalerna övergången till eldrift som ett viktigt nästa steg. Det minskar beroendet av biodrivmedel och frigör resurser till andra trafikslag som inte kan elektrifieras lika lätt.

Genom att elektrifiera hela fordonsflottan i busstrafiken minskar inte enbart utsläppen, utan det blir även mindre ljud från trafiken och en förbättrad luftkvalitet runt omkring. På sikt kan eldriften också bidra till lägre driftskostnader, vilket gynnar både miljön och skattebetalarna.

För att elektrifieringen ska kunna genomföras i större skala behöver infrastrukturen byggas ut. Vi vill därför se fler laddepåer i hela länet. Men det räcker inte enbart att arbeta på regional nivå. Samtidigt krävs det att elskatten moderniseras på nationell nivå. Idag beskattas eldrivna bussar, medan eldriven spårtrafik undantas. Det är en orimlig skillnad som motverkar elektrifieringen av busstrafiken. Skattereglerna måste stödja utvecklingen, inte motverka den.

En fossilfri sjötrafik

Nästan all kollektivtrafik i Region Stockholm är idag fossilfri. Vad som återstår är att göra båttrafiken hållbar. På sikt ska sjötrafiken ha samma miljö- och tillgänglighetsprestanda som den väg- och spårbundna kollektivtrafiken.

För Liberalernas del är det dock viktigt att vi inte låser in oss i en teknisk lösning, utan att vi istället fokuserar på funktionskrav. Utveckling av förnybara bränslen går snabbt och för att tillvarata ny teknik och innovation som växer fram inom sjötrafiken behöver testbäddar erbjudas för pilotprojekt och testförsök. Vid kommande upphandlingar av framtidens skärgårdstonnage är det viktigt att kommande båtar med klimatsmarta samt fossilfria drivmedel prioriteras och premieras.

Stadsplanering med kollektivtrafiken i fokus

En välfungerande kollektivtrafik krävs för en resurssnål och transporteffektiv region. Möjligheten till förtätningar med nya bostäder försämras när inte buss eller tunnelbana finns nära. I stället upprätthålls bilnormen, vilket fördyrar bostadsbyggandet när garage eller parkeringsplatser måste uppföras. Biltrafiken ökar vilket ger sämre framkomlighet för bussarna. Det leder i sin tur till minskad attraktivitet för kollektivtrafiken. Det är därför avgörande att kollektivtrafiken är välfungerande redan från start när nya bostadsområden byggs.

ENERGIEFFEKTIVISERING

Energieffektivisering är en viktig del i omställningen till en mer hållbar kollektivtrafik. Idag går mycket energi förlorad i uppställningshallar, verkstäder och andra anläggningar inom kollektivtrafiken, vilket både påverkar miljön och driver upp driftkostnaderna. Genom att använda ny teknik och AI kan energianvändningen

optimeras i allt från fordon till stationer och administrativa system.

Med hjälp av AI kan förbrukningen övervakas och analyseras i realtid, vilket möjliggör automatiska justeringar för att spara energi utan att försämra funktion eller trafikkvalitet. Genom att kombinera elektrifiering med energieffektivisering kan vi använda våra resurser smartare och skapa en kollektivtrafik som är hållbar både miljömässigt och ekonomiskt.

Uppdaterad: 28 juli 2025